

Cicerowedstrijd 2023-2024 – ronde 2

Cic. Cluent. 179-183: Een klassieke whodunit

In 66 v.Chr. verdedigde Cicero de rijke Cluentius in een rechtszaak tegen zijn eigen moeder. De op geld en wraak beluste Sassia verdacht immers Cluentius ervan haar nieuwe echtgenoot, Oppicianus, te hebben vergiftigd. Cluentius' moeder was echter zelf geen onbeschreven blad, zodat Cicero tot het uiterste ging om haar in een slecht daglicht te stellen tijdens het proces. Onder andere Sassia's wrede gedrag tegenover haar eigen slaven wordt uitgebreid behandeld in de redevoering. Het volgende fragment kadert in de context van Sassia's mishandeling van de slaaf Strato, een huisarts die weliswaar ook zelf heel wat op zijn kerfstok had ...

1 Hoc ipso fere tempore Strato ille medicus domi furtum fecit et caedem eius modi. Cum esset
2 in aedibus armarium, in quo sciret esse nummorum aliquantum et auri, noctu duos conservos
3 dormientes occidit in piscinamque deiecit: ipse armarii fundum exsecuit (...) et auri quinque
4 pondo abstulit, uno ex servis puero non grandi conscio. Furto postridie cognito, omnis suspicio
5 in eos servos qui non comparebant commovebatur. Cum exsectio illa fundi in armario
6 animadverteretur, quaerebant homines quonam modo fieri potuisset. Quidam ex amicis
7 Sassiae recordatus est se nuper in auctione quadam vidisse in rebus minutis aduncam ex omni
8 parte dentatam et tortuosam venire serrulam, qua illud potuisse ita circumsecari videretur.
9 Ne multa, perquiritur a coactoribus: invenitur ea serrula ad Stratonem pervenisse. Hoc initio
10 suspicionis orto et aperte insimulato Stratone, puer ille conscius pertimuit; rem omnem
11 dominae indicavit; homines in piscina inventi sunt; Strato in vincula coniectus est, atque etiam
12 in taberna eius nummi, nequaquam omnes, reperiuntur. (...) Hoc uno modo, iudices, saepe
13 multorum improbitate depressa veritas emergit et innocentiae defensio interclusa respirat,
14 quod aut ii qui ad fraudem callidi sunt non tantum audent quantum excogitant, aut ii quorum
15 eminet audacia atque proiecta est a consiliis malitiae deseruntur. Quod si aut confidens
16 astutia aut callida esset audacia, vix ullo eis obsisti modo posset.

CERTAMINA
VLAAMSE OLYMPIADE LATIJN & GRIEKS

31^E OLYMPIADE LATIJN EN GRIEKS

INGERICHT DOOR DE VZW CERTAMINACOMITÉ

WWW.CERTAMINA.BE

Teksthulp

1	Strato	eigenaam, zie inleiding
	domi	nl. van Sassia
2	armarium	armarium, i, onz.: (boeken)kast, kluis
	conservos	con-servus
3	piscinam	piscina, ae, vr.: (vis)vijver
	exsecuit	exsecare, o, ui, tum: uitsnijden, afsnijden
4	pondo	pondo (onverbuigbaar): pond (oude gewichtseenheid, ongeveer 327 gram)
5	exsectio	exsectio, onis, vr.: zie r. 3 <i>exsecuit</i>
6	quonam	qui(s)-nam: wie/welke dan toch? -nam versterkt het voornaamwoord. Zoek een gepaste weergave.
7	auctione	auctio, onis, vr.: veiling
	minutis	minutus, a, um: klein, nietig, onbeduidend
	aduncam	aduncus, a, um: krom, gebogen
8	dentatam	dentatus, a, um: adjectief afgeleid van het substantief 'dens, dentis'
	tortuosam	tortuosus, a, um: met krommingen, vol draaiingen
	venire	vēnirē (niet te verwarren met vēnirē, 'komen'): alternatief voor passieve vorm van 'vendere': verkocht worden; wordt vervoegd volgens 'ire'
	serrulam	serrula, ae, vr.: verkleinwoord van 'serra, ae: zaag'
	circumsecari	samenstelling van 'circum' en 'secare. Zoek een gepaste vertaling in deze context
9	ne multa	= ne multa dicam. De uitdrukking is niet vanzelfsprekend. Zoek een gepaste weergave voor deze uitdrukking.
	perquiritur	= per-quaerere
	coactoribus	coactor, oris, m.: iemand die geld int, bv. voor de belastingen. In dit geval een veilingmeester
10	insimulato	insimulare, o: beschuldigen, betichten, aanklagen
12	taberna	taberna, ae, vr: herberg, werkplaats
	nequaquam	geenszins, volstrekt niet, op geen enkele manier
13	improbitate	improbitas, atis, vr.: slechtheid, schaamteloosheid
	interclusa	intercludere, o, usi, usum: verhinderen. Zorg dat de vertaling van 'interclusa' en 'repirat' op elkaar afgestemd zijn.
	respirat	respirare, o: weer op adem komen, ademen
14	callidi	callidus, a, um: sluw, ervaren, kundig
16	astutia	astutia, ae, vr.: sluwheid, listigheid (abstractum pro concreto)
	obsisti	obsistere, o: weerstand bieden aan, zich verzetten tegen